

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 1923
Konu : Soru Önergeleri

25.05.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03.05.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-22523 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY'a ait 7/14064, 7/14065, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/14066, 7/14067, 7/14068, Çanakkale Milletvekili Mustafa Kemal CENGİZ'e ait 7/14069, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/14070, Antalya Milletvekili Hüseyin YILDIZ'a ait 7/14071 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1.Görüş 7/14064 (2 sayfa)
- 2.Görüş 7/14065 (4 sayfa)
- 3.Görüş 7/14066 (3 sayfa)
- 4.Görüş 7/14067 (2 sayfa)
- 5.Görüş 7/14068 (2 sayfa)
- 6.Görüş 7/14069 (2 sayfa)
- 7.Görüş 7/14070 (3 sayfa)
- 8.Görüş 7/14071 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Esas No

:7/14066

Türkiye'de ise özellikle son yıllarda zeytinciliğe olan ilgi artmış, 90 milyon olan zeytin ağacı sayısı 160 milyona ulaşmıştır. Ağaç sayısındaki bu artış, zeytin ve zeytinyağı üretimini de zamanla iki üç kat artıracaktır. Türkiye'de 100 milyon dolarlık zeytin ihracatı yapılmaktadır. Oysa Türkiye'nin bu potansiyelle sofralık zeytinde 500 milyon dolar, zeytinyağında da 1 milyar dolar ihracat yapması gerekmektedir.

Pamuk ve tütün üretiminin durma noktasına gelmesinin ardından son 15 yıldır alternatif ürün olarak zeytin üretimine yönelen Akhisar, yetiştirdiği ürünlerle kısa sürede 'zeytinciliğin merkezlerinden biri' olarak anılmaya başlanmıştır. İlçe ekonomisinin lokomotif olan zeytin, bölgede yaşayan esnaftan sanayiciye kadar herkesi bir bütün olarak etkilemektedir. Bu nedenle de ürünün geliştirilmesi ve ekonomik değerinin artırılması, bölge için büyük önem taşımaktadır.

81 bin hektar ekim alanına sahip olan Akhisar'da 10 milyon zeytin ağacı bulunmakta ve yaklaşık 15 bin aile geçimini bu üründen sağlamaktadır. Akhisar'da 2010-2011 hasat döneminde 200 bin ton zeytin rekoltesi beklenmektedir. Rekoltenin 50 bin tonunun yağlık, 150 bin tonunun sofralık zeytin olması öngörülmektedir. Akhisar'da bugün itibarıyla irili ufaklı 250'yi aşkın zeytin işleme tesisi vardır. Türkiye'de sofralık siyah zeytinin yüzde 35'i, sofralık yeşil zeytinin ise yüzde 70-75'i Akhisar'da üretilmektedir. İhracat için büyük önem taşıyan pastörize zeytin işleme konusunda da Akhisar öncü olmuştur. Sofralık zeytinde üretim ve işlemede büyük başarılarla imza atan Akhisar, pazarlama ve tanıtımda bazı sorunlar yaşamaktadır. Marka olma yolunda ise emin adımlarla yürümektedir. Bu kapsamda;

SORU 1) Akhisar'da kurulması çalışmaları süren Zeytin ve Zeytinyağı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi çalışmaları ne aşamada?

SORU 2) Zeytinyağına destekleme primi ödenirken sofralık zeytine destekleme primi verilmemektedir. Bu nedenle ürettiği zeytinin yüzde 90'nını sofralık olarak değerlendiren Akhisar'daki üreticiler bu destekten yararlanamamaktadır. Bu kapsamda sofralık zeytine destekleme primi vermeyi düşünüyor musunuz?

SORU 3) Avrupalı zeytinyağı üreticisi kiloya en az 1 Avro(2 YTL) destek almaktadır. Destekleme priminin ilk kez uygulandığı 1998'de zeytin üreticisi 40 cent destekleme primi almaktaydı. Türkiye'deki zeytinyağı üreticisi kilo başına ne kadar destek almaktadır? Bu destekleme sizce yeterli midir? Artırmayı düşünüyor musunuz?

SORU 4) Bugün var olan "birlikler" zeytinciliği geliştirme amacından uzaklaşmış durumdadır; "üretici birliklerini", dünya genelindeki gelişmeleri dikkate alan bir anlayışla yeniden düzenlemeyi düşünüyor musunuz?

SORU 5) Dahilde işleme rejimi kapsamında zeytinyağı ithal etmenin zeytin üreticileri üzerinde fiyat baskısı yarattığını düşünüyor musunuz?

SORU 6) Zeytincileri en çok rahatsız eden konulardan biri de, hasat başlamadan zeytinyağı fiyatının aşağı çekilmesidir. Zeytinyağı fiyatlarındaki spekülasyonları önlemeye yönelik herhangi bir çalışmanız var mıdır?

SORU 7) Zeytincilikte en önemli zararlı olan zeytin sineği ile yeterince mücadele edilmediğinde, hem verimlilik azalmakta hem de zeytin ve zeytinyağının kalitesi düşmektedir. 2000 yılına kadar zaman zaman üreticiler kendi olanakları ile ama çoğunlukla devlet desteği ile zeytin sineği ile mücadele ediyordu. Bakanlar Kurulu Kararı ile 1999'da Körfez Zeytin Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Birliği ile Güney Marmara Zeytin Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Birliği adında iki birlik kurularak zeytin sineği ile bu iki birliğin mücadele etmesi öngörülmüştür. Fakat kaynak sorunu çözülemediği için birlikler çiftçiden gerekli parayı toplayamamakta ve mücadelede yetersiz kalmaktadır zeytin sineği ile mücadele için 3

milyon YTL kaynak ayırlamadığı için milyonlarca YTL zarar meydana gelmektedir. Bu kapsamda zeytin sineği ile mücadele konusunda çiftçileri desteklemeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7) Ülkemizde zeytinyağı destekleme primi ödemelerine ilk defa 1998 yılında başlanmış olup; 2007-2011 dönemini kapsayan süreçte de zeytinyağı üreticilerinin desteklemesine 2007/12415 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile devam edilecektir. 1998 yılından bu yana uygulanan destekleme primi uygulaması ile 2009 yılına kadar 138 Milyon TL (2008 yılı ürünü dahil) prim ödemesi yapılmıştır.

Zeytinyağında kg başına verilecek prim miktarları; hedef fiyatı ile dünya fiyatı arasındaki fark dikkate alınarak 5488 sayılı Tarım Kanunu'na göre yetkilendirilen Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından bütçe imkanları çerçevesinde belirlenmektedir. Destekleme primi ile yağlık zeytin üretiminin artırılması, üretimin kayıt altına alınması, üreticilerin üretim maliyeti yönüyle desteklenmesi, sanayiye gerekli hammadde temini, bitkisel yağ açığının giderilmesi, ihracata uygun kaliteli ürün elde edilmesi, zeytinyağı alım fiyatlarının sürekli olarak üretim maliyetinin altında kalması, AB'ye uyum öncesi zeytinciliğimizin geliştirilmesi, yeni zeytinliklerin tesis edilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız zeytincilikte belirlenen hedeflere ulaşma doğrultusunda;

- Zeytinciliğimizin ve zeytin üreticilerimizin teşvik edilmesi amacıyla 1998 yılında bu yana kg başına zeytinyağı destekleme primi uygulamaları,
- Dünya standartlarında ve ihracat kalitesinde zeytin yetiştiriciliğine uygun tür ve çeşitlerle kapama bahçe tesislerinin gerçekleştirilmesi amacıyla 2005 yılından bu yana sertifikalı fidan desteği ile kapama bahçe tesisi destekleme çalışmaları,
- Tarımsal üreticilerin finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması, tarımsal üretimin geliştirilmesi, verimliliğin ve kalitenin artırılması amacıyla düşük faizli kredi kullanılması çalışmaları,
- Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı çerçevesinde depolama, ürün işleme paketleme ve ambalajlama ile makine ve alet alımı vb. konularında 2006 yılından bu yana destekleme çalışmaları,
- Üretimi olumlu etkileyecek organik-iyi tarım uygulamaları, mazot, kimyevi gübre ve toprak analizi destekleme çalışmaları yürütülmektedir.

Türkiye' de Yıllar İtibariyle Zeytinyağına Ödenen Prim Miktarları

YILLAR	Prime Esas Zeytinyağı Miktarı (TON)	Prime Esas Fiyat	Toplam Ödenen Prim Tutarı (MİLYON TL)
1998-	-	40 CENT/KG	18,0
2000-2001	115.000	28 CENT/KG	48,5
2001-2002	11.826	150.000 TL/KG	1,8
2002-2003	97.157	175.000 TL/KG	17,4
2003 -2004	31.519	200.000 TL/KG	6,3
2004-2005	94.264	250.000 TL/KG	23,6
2005-2006	36.317	10 Kr/KG	3,6
2006-2007	60.960	11 Kr/KG	6,7
2007-2008	13.845	20Kr/KG	2,77
2008-2009	49.440	18,9 Kr/Kg	9,3
2009-2010*	60.000	25 Kr/Kg	15

Kaynak TKB(* tahmin)

Ülkemiz için önem arz eden bitkisel ürünlerden olan sofralık zeytin ve zeytinyağında mevcut politikaların geliştirilmesi kapsamında üretici, sanayici, tüccar, ihracatçı ve ilgili diğer sivil toplum kuruluşlarının etkin bir rol alması ve sektörün sorunlarının bir bütünlük içerisinde çözülebilmesi amacıyla 5488 sayılı Tarım Kanunun 11. Maddesi gereğince, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (UZZK) Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik 05 Nisan 2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik çerçevesinde Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi kurularak sektör çalışmalarına başlamıştır.

1998 yılında Uluslararası Zeytin Konseyi (UZK) üyeliğinden çıkan Ülkemiz, Dünya’da zeytin ve zeytinyağı sektöründe rekabet gücümüzü artırmak amacıyla yeniden üyelik için çalışmalara başlamış; Bakanlığımız, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve UZZK girişimleri ile “2005 Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması” TBMM’de kabul edilerek 09.12.2009 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

UZK’ya yeniden üyeliğimizin gerçekleşmesi ile Ülkemizin sürdürülmekte olan son derece önemli uluslararası projelerde yer alabilmesi, yeni Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması’nın taslak metni üzerinde müzakerelerde bulunabilmesi, zeytincilik alanında UZK’yı referans alan Avrupa Birliği’ne uyum gösterilebilmesi ve UZK’da üretimden ihracata pek çok konuda ele alınan teknik konularda, üretici üye ülke olarak Türkiye’nin de söz sahibi olması sağlanacaktır. Bunun sonucu olarak da hem tüketimin artırılması hem de Türk zeytinyağının yurtdışında tanıtılması ve dünya piyasasında hak ettiği yere gelmesi mümkün olacaktır.

5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre; 6 adet Zeytin Üreticileri Birliği kurulmuş olup, 261 adet üyesi bulunmaktadır. Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununda görülen aksaklıkları çözmek amacıyla gerekli görülen mevzuat çalışmaları halen devam etmektedir.

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde zeytin işleme tesisi olarak tamamlanmış 28 adet projeye 4.496.628 TL. ve devam eden 1 adet proje için 121.300 TL. hibe verilmiştir. Yine aynı program çerçevesi içerisinde makine ekipman alımlarında ise 7 adet zeytin hasat makinesi için 10.150 TL hibe verilmiştir.